

Exposicions itinerants
del Museu de Montserrat

Cultura-cultures

Grans peces d'arqueologia
i etnologia pel diàleg intercultural.

PRESENTACIÓ

L'exposició **Cultura-cultures**, va estar nominada als premi **ACCA** de la crítica d'art, 2006, pel seu discurs i per la importància de les peces, algunes d'elles destacades pel seu bon estat de conservació i per no haver estat mai vistes al territori de l'Estat Espanyol.

Cultura-cultures presenta un conjunt variat de materials arqueològics i etnològics. Aquestes peces tan heterogènies, reagrupades per cultures, ofereixen una lectura de gran interès, com és el diàleg intercultural en un món tan interrelacionat com el que vivim. En el fons, l'home és el mateix i idèntic en totes les cultures, amb les seves necessitats biològiques i psíquiques i els mateixos plantejaments profunds sobre la vida i sobre la mort. Cada cultura presenta trets característics però les arrels són les mateixes. El visitant és convidat a fer una excursió a través del temps i de l'espai i descobrir la veritat primària que tots els humans són iguals i a observar que les diferències són enriquidores i apunten totes cap a un punt central de confluència. En aquesta línia i partint d'aquesta idea va treballar el comissari de l'exposició; Josep Corredor Matheos, el gran artífex de la mostra i responsable del seu èxit de crítica i públic.

ELS ÀMBITS

L'exposició **Cultura-cultures** està plantejada en diferents àmbits. Àmbits generals on s'engloben les diferents peces segons la seva procedència i representació cultural.

Amb el Romanticisme els occidentals vam sentir curiositat i vam començar a interessar-nos per les cultures diferents a les nostres. Avui les interinfluències culturals són un fet de viva actualitat. Amb tot, ens trobem en una etapa molt inicial. Els paràmetres que fem servir les diferents cultures no són ni podran ser mai idèntics. Això és un llast o bé ha de ser considerat un enriquiment? Els apropaments a les cultures, les antigues i les actuals, representen un fet positiu, però sempre caldrà evitar l'eclecticisme dels dilettanti i procedir sempre amb un respecte exquisit i amb voluntat d'aprendre sense destruir res de substancial de la pròpia cultura ni de la dels altres. L'objectiu d'aquesta exposició, a més d'oferir al públic una àmplia i

rica col·lecció d'unes arts tan antigues com vigents, és propiciar una reflexió d'aquest complex problema, que explicitem en el títol Cultura-cultures.

Àmbit 1. Cultures antigues d'Egipte, Xipre i del Pròxim Orient

Les civilitzacions d'Egipte, Xipre i del Pròxim Orient són gairebé coetànies, diferents, independents, però paral·leles. Xipre és un país de pas, mentre que els imperis del Pròxim Orient i el d'Egipte representen les dues grans potències agràries de la més alta Antiguitat i desenrotllen estructures socials i religioses molt elaborades.

Àmbit 2. Orient Asiàtic. Cultures asiàtiques

L'Extrem Orient ha significat sempre un enigma i un desafiament per la Cultura Occidental, precisament per la càrrega interior i espiritual que comporta. Les grans religions asiàtiques: el budisme, el taoisme, l'hinduisme informen totes les manifestacions artístiques característiques o pròpies d'aquests països, però sempre amb variants geogràfiques i cronològiques. El vitalisme de l'art hindú i la seva expressió sovint tridimensional del moviment ja no ens causa estranyesa sinó més aviat admiració. El concepte cal·ligràfic i el valor de la línia tan típics de les cultures amades pel budisme ens sobten per la seva modernitat i per la seva crida a la meditació, al silenci i a la simplificació de la ment. La realitat exterior tot i que no sigui negada és transcendida per una visió intuïtiva que plasma en qualsevol cosa efímera l'etern esdevenir de tot allò que existeix.

Àmbit 3. Cultures aborígens

Afganistan va ser una cruïlla de civilitzacions, terra de pas en la ruta de la seda i de la difusió del budisme cap a l'Àsia, i si és terra de trobament, també ho serà d'enfrontaments i d'intercanvis.

Països tan diferents com Indonèsia, Papua Nova Guinea i Guinea Equatorial, amb grups ètnics com els dayak de Kalimantan, el poble Nias de Sumatra, els fang de Guinea Equatorial i els papús de Papua Nova Guinea, han desenvolupat unes cultures que semblen diferents però amb punts en comú: distribució de les cases al

voltant d'una plaça, casa dels homes i casa de la paraula, sistema de creences centrat en el culte als avantpassats. Aquestes cultures tenen llur principal plasmació en les escultures antropomorfes per als ritus funeraris, per a la guerra i la cacera de caps.

Àmbit 4. Ameríndia

Ameríndia és el nom que es dóna a tot el continent americà abans de l'arribada dels espanyols. Aquestes antigues cultures, amb elements i estris molt senzills segons la nostra manera d'entendre, assoliren alts graus de coneixement. Tot el que va sortir de les seves mans estava relacionat amb els seus déus, fins i tot les figures més grotesques que ens poden sorprendre pel naturalisme més expressiu.

Àmbit 5. Món Clàssic

La Cultura greco-romana constitueix el bressol de la civilització Occidental i ha esdevingut el lloc comú de referència per concebre el món i la persona, com a individu, i com a ciutadà (*polites*), d'una societat democràtica. Els seus valors d'equilibri, de diafanitat, de naturalisme idealitzat per una bellesa superior han produït obres cabdals pel desenrotllament de la civilitat universal. Mai cap cultura posterior podrà progressar sense tenir en compte l'aportació de Grècia i Roma.

FITXA TÈCNICA

- **Exposició formada per:**
99 peces arqueològiques.
- Vitriues, peanyes, tarimes i suports per les peces.
- Superfície expositiva requerida. (pot contemplar-se, per motius d' espai o de temàtica, suprimir una part del conjunt).
- Condicions de conservació exigides: 45%-55% d'humitat relativa i 18 °C – 22°C de temperatura.
- Mesures de seguretat adequades.
- Fee: inclou comissariat, muntatge, gràfica de l'exposició, textos i carteles (no la producció).

L'EXPOSICIÓ

RELACIÓ D'OBRES

1. MESOPOTÀMIA

1.1

Figura femenina

Nord de Síria (frontera amb Turquia)
2000 aC
Terracota
44 x 12 x 6 cm
N.R. II/19-3499

1.2

Àmfora

Sumer. Iraq
2000 aC
Terracota
40 x 21 x 21 cm
II/21-4169

1.3

Figura zoomorfa

Síria. Palmira
Bronze
9,5 x 3,5 x 3 cm
N.R. III/27-4035

1.4

Cavall amb cavaller

Síria. Palmira
Terracota
16 x 4 x 6,5 cm
N.R.II/20-3061

2. CULTURA HITITA

2.1

Cérvols

Turquia protohitita
III mil·leni aC
Bronze
12,5 x 14 x 5,5 cm.
N.R.II/18-5658

2.2

Figura antropomorfa

Turquia protohitita
III mil·leni aC
Bronze
8 x 7 x 5 cm
N.R.II/17-5659

2.3

Figura de dona

Turquia hitita
Bronze
9 x 3 x 1,5 cm
N.R.III/30-4039

2.4

Mufló

Turquia hitita
Bronze
3,5 x 7 x 3 cm
N.R.III/29-4039

3. EGIPTE

3.1

Parella de sarcòfags

Dinastia XXVI. Primeria de l'època ptolemaica (c. 600-200 aC)
Fusta estucada i pintada
186 x 43 x 33cm / 184 x 39,5 x 39,5 cm
N.R. 1/37B i 1/37A

3.2

Àmfora

Època tardana (c.900-600 aC)
Argila cuita
55 x 25 x 25 cm
N.R. II/30-5648

3.3

Olla globular de dues nanses

Meitat del Regne Nou (c.1400 aC)
Argila barrejada amb palla
30 x 22 x 22 cm
N.R. II/31-5649

3.4

Vas de ceràmica de tipus boca negra

Edat predinàstica (c. 3600 aC)
Cultura de Naqada I
Argila cuita
25 x 13 x 13 cm
N.R.II/325944

4. IRAN

4.1

Recipient zoomorf. "Toro d'Amlash"

Iran. Amlash
1200-1000 aC
Terracota
27 x 29 x 11 cm
II/23-5756

4.2

Recipient

Iran. Amlash
1200 – 1000 aC
Ceràmica negra incisa
24 x 21 x 21 cm
N.R. II / 24-5750

4.3

Recipient

Iran. Amlash
1200 – 1000 aC
Ceràmica negra amb aplicacions
14 x 23 x 23 cm
N.R. II / 25-5747

4.4

Ríton

Iran. Amlash
700 aC
Ceràmica
23 x 14 x 14 cm
N.R. I/44

4.5

Recipient amb cap zoomorf

Iran. Amlash
700 aC
Ceràmica
15 x 29 x 12 cm
N.R. I/45

4.6

Recipient doble

Iran. Amlash
1000 aC
Ceràmica
22 x 27 x 10cm
N.R.I/46

4.7
Recipient de base mamiforme

Iran
I mil·leni aC
Ceràmica
39,5 x 15 x 15 cm
N.R. II / 26-5760

4.8
Figura mitològica

Iran
1000 aC
Terracota
27 x 37 x 15 cm
N.R. II / 22-3823

4.9
Vas

Iran. Gilan
1000 aC
Ceràmica
35 x 29 x 29 cm
N.R. I/48

4.10
Gerra amb cap zoomorf

Iran. Pèrsia
Coure amb decoració incisa
s. IX
26,5 x 13 x 10 cm
N.R. II/27-4800

4.11
Encenser

Iran. Pèrsia
Bronze
s.XII-XIII
8 x 18,5 x 18,5 cm
N.R.II/29-5744

4.12
Llàntia

Iran. Pèrsia
Islàmic samànida
Bronze
s.X
13 x 17 x 9 cm
N.R.II/284801

4.13
Recipient

Iran. Gurgan
Islàmic seljuk
Ceràmica vidriada
s.XII-XIII
30,5 x 28 x 28 cm
N.R.III/31-5708

4.14
Recipient

Turquia. Yortan
Ceràmica amb decoració incisa
2800-2300 ac.
10 x 10,5 x 10,5cm
N.R.II/165748

4.15
Recipient

Iran. Luristan
s.XI aC
Ceràmica policromada
24,5 x 32 x 11,5 cm
N.R.I/47

4.16
Recipient

Iran. Giyan
Mitjans III mil·leni aC
Ceràmica
34 x 32 x 32 cm
N.R. I/49

5. XIPRE

5.1
Bol

Bronze antic (2200-2000 aC)
Ceràmica vermella
30 x 47 x 47 cm
N.R. I/38

5.2
Àmfora

Període Xiprogeomètric
Ferro I (1050 aC)
Ceràmica policromada
61 x 40 x 40 cm
N.R.I/39

5.3
Gerra amb nansa

Bronze recent I (1600-1500 aC)
Ceràmica policromada
37 x 22 x 22 cm
N.R. I/40

5.4
Guerrer amb quadriga

700-600 aC
Terracota
18,5 x 15,5 x 15 cm
N.R.II/125988

**6. ITÀLIA CULTURA
PRE-ESTRUSCA**

6.1

Bol amb dues nanses i decoració aplicada

Villanova
s.IX-VIII aC
Ceràmica negra
11 x 25 x 17,5cm
N.R.II/7-5922

6.2

Recipient amb dues nanses i decoració incisa

Villanova
s.IX-VIII aC
Ceràmica negra
12 x 13 x 13 cm
N.R.II/11-5923

6.3

Bol amb dues nanses i peu circular

Villanova
s.IX-VIII aC
Ceràmica negra
8,5 x 22 x 22 cm
N.R. II/8-5921

6.4

Urna cinerària

Villanova
s.IX-VIII aC
Ceràmica negra
45 x 33 x 24,5 cm
N.R.II/9-5742

6.5

Cràtera amb peu circular i dues nanses dobles

Villanova
s. IX – VIII aC
Ceràmica negra
22 x 23 x 23 cm
N.R. II/10-5749

6.6

Recipient amb motius zoomorfs

Dàunia
s. V aC
Ceràmica policromada
36 x 51 x 51 cm
N.R. II/5-5991

7. GRÈCIA CLÀSSICA

7.1
Àmfora de figures negres

s.VI aC
Ceràmica policromada
38,5 x 25 x 25 cm
N.R. I/41

7.2
Lekithos

Àtica
s.V. aC
Ceràmica de figures negres
26,5 x 14 x 14 cm
N.R. II/13-5622

7.3
Lekithos

Àtica
Ceràmica de figures negres
s. IV aC
26 x 10 x 10 cm
N.R. I/43

7.4
Procous

Magna Grècia. Apúlia
s. IV aC
Ceràmica de figures vermelles.
28,5 x 18 x 11 cm
N.R. I/42

7.5
Deessa

Ceràmica policromada
Grècia. Beòcia
575-550 aC
25,5 x 10,6 x 5,2cm
N.R.: II/144043

8. IMPERI ROMÀ

8.1
Llàntia

Mediterrani Oriental
s. IV –V
Bronze
12,5 x 23 x 7,5 cm
N.R. II/15-5945

8.2
Cap femení

Jordània. Petra
s. I dC
Pedra
37 x 25 x 24 cm
N.R.II/28-3484

9. ART PRE-COLOMBÍ

9.1
Bust antropomorf

Xile. Illa de Pasqua
Anterior al s.XVIII
Pedra volcànica
77 x 26 x 18 cm
N.R. I/1

9.2
Recipient

Argentina. Cultura diaguita
1250 – 1500 dC
Ceràmica policromada
25 x 31 x 31 cm
N.R. I/28

9.3
Urna funerària amb tapa

Colòmbia. Chimilla
1000 dC
Ceràmica
71 x 35 x 35 cm
N.R. I/6

9.4
Urna funerària amb tapa

Colòmbia. Rancheria
1000 dC
Ceràmica
70 x 40 x 40 cm
N.R. I/7

9.5
Urna funerària amb tapa

Colòmbia. Quimbaya
1000 dC
Ceràmica
55,5 x 26 x 26 cm
N.R. I/10

9.6
Ocarina amb forma de cargola

Colòmbia. Nariño
1250 – 1500 dC
Ceràmica policromada
8 x 17 x 5,5 cm
N.R. I/18

9.7
Recipient

Colòmbia. Quimbaya
1000 dC
Ceràmica policromada
33 x 22,5 x 22,5 cm
N.R. I/30

9.8
Tabloide

Colòmbia. Quimbaya
1000 dC
Ceràmica
25 x 22 x 9 cm
N.R. I/33

9.9
Urna funerària amb tapa

Colòmbia. Mosquito
1000 dC
Ceràmica i nariguera d'or
85 x 27 x 21,5 cm
N.R. I/34

9.10
Urna funerària

Colòmbia. Tairona
1000 – 1550 dC
Ceràmica
71 x 57,5 x 57,5 cm
N.R. I/35

9.11
Urna funerària

Colòmbia. Tairona
1000 – 1550 dC
Ceràmica
59,5 x 60 x 60 cm
N.R. I/36

9.12
Urna funerària amb tapa

Colòmbia. Tamalameque
1000 dC
Ceràmica
79 x 31,5 x 31,5 cm
N.R. I/1-38547

9.13
Guerrer

Mèxic. Jalisco
Període preclàssic recent
Ceràmica
49 x 28,5 x 14,5 cm
N.R. I/2

9.14
Recipient amb tapa

Mèxic. Cultura maia
Període clàssic tardà
Ceràmica policromada
14,5 x 22,5 x 22,5 cm
N.R. I/3

<p>9.15 Jugador de pilota Mèxic. Jalisco Període preclàssic recent Ceràmica policromada 58 x 37 x 24,2 cm N.R. I/5</p>	<p>9.22 Recipient en forma de mol·lusc Mèxic. Colima 100 a.C – 250 dC Ceràmica 11 x 25 x 22,5 cm N.R. I/19</p>	<p>9.29 Serp emplomallada Mèxic. Cultura asteca s. IV Pedra 34 x 44 x 44 cm N.R.III/26-4173</p>
<p>9.16 Cap antropomorf Mèxic. Cultura maia 1200 – 1500 dC Pedra 14,5 x 6,5 x 26,5 cm N.R. I/11</p>	<p>9.23 Bol trípode Mèxic. Cultura de Chupícuaro 500 aC – 100 aC Ceràmica policromada 21 x 27,5 x 27,5 cm N.R. I/21</p>	<p>9.30 Recipient funerari Perú. Nazca 300 – 600 dC Ceràmica policromada 47 x 40 x 40 cm N.R. I/8</p>
<p>9.17 Grup ballant Mèxic. Nayarit 100 a.C – 250 dC Ceràmica policromada 5,5 x 5,5 x 5,5 cm N.R. I/12</p>	<p>9.24 Aiguador Mèxic. Colima 100 aC – 250 dC Ceràmica 24 x 14 x 22 cm N.R. I/22</p>	<p>9.31 Vas antropomorf Perú. Mochica 200 – 750 dC Ceràmica policromada 15 x 9,5 x 8,5 cm N.R. I/14</p>
<p>9.18 Dona al llit Mèxic. Colima 100 a.C. – 250 dC Ceràmica 6,4 x 5,5 x 9,2 cm N.R. I/13</p>	<p>9.25 Jugador de pilota Mèxic. Jalisco 100 aC – 250 dC Ceràmica policromada 37 x 21 x 7,5 cm N.R. I/23</p>	<p>9.32 Representació de Quetzalcóatl Guatemala. Cultura maia 1200 – 1500 dC Pedra 20,5 x 37 x 10,5 cm N.R. I/9</p>
<p>9.19 Figura asseguda Mèxic. Nayarit 100 a.C. – 250 dC Ceràmica policromada 14 x 10 x 6,2 cm N.R. I/15</p>	<p>9.26 Aiguador Mèxic. Jalisco 100 aC – 250 dC Ceràmica 23 x 21 x 21 cm N.R. I/31</p>	<p>9.33 Figura Equador. Chorrera 1800 – 300 aC Ceràmica policromada 30 x 15,5 x 9 cm N.R. I/24</p>
<p>9.20 Figura Mèxic. Nayarit 100 a.C. – 250 dC Ceràmica policromada 15,2 x 8,5 x 2,3 cm N.R. I/16</p>	<p>9.27 Màscara amb boca de nen jaguar Mèxic. Cultura olmeca 1200 aC Jadeïta 13,4 x 11,3 x 6,5 cm N.R. II/3-4512</p>	<p>9.34 Figura Equador. Bahía 500 aC – 500 dC Ceràmica policromada 39 x 22 x 17 cm N.R. I/25</p>
<p>9.21 Sacerdot Mèxic. Cultura Veracruz 600 a.C. – 900 dC Ceràmica 14 x 8 x 5,5 cm N.R. I/17</p>	<p>9.28 Màscara Mèxic. Teotihuacan 300 – 600 dC Pedra 21,4 x 21 x 9,3 cm N.R. I/4-4511</p>	<p>9.35 Recipient amb figures Equador. Bahía 500 aC – 500 dC Ceràmica policromada 20 x 28 x 28 cm N.R. I/26</p>

9.36
Figura
Equador. Bahia
500 aC – 500 dC
Ceràmica
23,5 x 15,5 x 20 cm
N.R. I/27

9.37
Cap macorix
República Dominicana. Taïno
1000 – 1500 dC
Pedra
23 x 9 x 14 cm
N.R. I/29

9.38
Cap macorix
República Dominicana. Taïno
1000 – 1500 dC
Pedra
19,5 x 13 x 12 cm
N.R. III/25-5375

9.39
Vas jaguar trípode
Costa Rica. Nicoya
1200 – 1400 dC
Ceràmica policromada
31,5 x 26 x 25 cm
N.R. I/32

10. EXTREM ORIENT

10.1
Gerra trípode
Xina. Zhou de l'est
s.IV aC
Bronze Ding
29 x 33,5 x 30 cm
N.R. I/50

10.2
Urna funerària
Xina. Dinastia Song
s. XII
Ceràmica celadon
36 x 12 x 12 cm
N.R. III/32-2045

10.3
Plaques de paravent (5)
Xina. Ch'ing
s.XVIII – XIX
Porcellana
32 x 23 x 1 cm
N.R. III/33-2229

10.4
Tambor de ritual
Vietnam. Dong Son
600 aC – 100 dC
Bronze
53,5 x 77 x 77 cm
N.R. I/51

10.5
Shiva Ardenari
India. Vijayanagar
s. XVI – XVII
Bronze sobredaurat
27 x 13 x 9,5 cm
N.R. III/34-664

10.6
Garuda
Nepal
s. XII
Pedra
38,5 x 26 x 16 cm
N.R. III/35 – 3106

10.7
Buda assegut
Tailàndia. Bangkok
s.XIX
Bronze lacat i daurat
79 x 62 x 40 cm
N.R. III/36-82

10.8
Divinitat vishnuita
Indonèsia
s. IX – X
Pedra volcànica
92,5 x 47 x 27 cm
N.R. I/56

11. ETNOLOGIA

11.1
Vas de libacions amb inscripcions en farsi
Afganistan
s. X
Ceràmica
42 x 21 x 10 cm
N.R. I/55

11.2
Urna amb tapa
Indonèsia. Dayak, Kalimantan
s. XX
Fusta
99 x 34 x 34 cm
N.R. III/40-3942

11.3
“Adu Zatus”
Indonèsia. Nias
s. XX
Fusta
82 x 16,5 x 18,5 cm
N.R. III/41-2368

11.4
Penjador
Nova Guinea. Papua, Sepik
s.XX
Fusta
70 x 21 x 3 cm
N.R. III/39-4884

11.5
Post de casa
Nova Guinea. Papua
s.XX
Fusta i petxina
197 x 60 x 16 cm
N.R. III/37-6084

11.6
Escultura antropomorfa
Nova Guinea. Papua
s.XX
Fusta
238 x 43 x 19 cm
N.R. III/38-2859

11.7
Figura antropomorfa de bieri
Guinea Equatorial. Fang
s.XX
Fusta i llauna
42 x 14 x 10 cm
N.R. III/42-8295

1 Aquestes peces van arribar en una donació i es presenten de manera íntegra, Això fa que no totes les cultures es vegin representades.